

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Николай Кирилов Михайлов, СУ „Св. Кл. Охридски“, ФЖМК, Катедра „Комуникация, връзки с обществеността и реклама“, член на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ в професионално направление

3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма Социология, ЮЗУ „Неофит Рилски“ на тема „**Лидерските умения в контекста на мениджърската организационна култура**“ с автор **Йорданка Стоилова Койчева**, научен ръководител проф. д.н. Валентина Миленкова

1. Обща характеристика на дисертационния труд. Предложеният за становище дисертационен труд е структуриран в увод, изложение в четири глави и заключение. Общият обем на изследването достига 205 стандартни страници, като в него влизат 5 фигури, 6 таблици и 2 приложения. Библиографията включва 222 източника, от които 64 на български език и 158 на английски език, значителен масив използвана литература, свидетелстваща за високата библиографска осведоменост на автора. Структурата на дисертационния труд създава впечатление за обмислен подход към проблематиката и съсредоточаване върху основната тема на изследване - връзката между лидерските умения и правилната и ефективна реализация на целите в рамките на мениджърска организационна култура. Тезата на разработката е формулирана дисертабилно като твърди, че „ефективните лидерските умения се придобиват и са взаимосвързани с характера и същността на мениджърската организационна култура“ (с.6). Положително впечатление за компетентността на докторанта прави и прецизното определяне на цел, изследователски задачи (седем на брой), методология, както и умелото формулиране на вече споменатата изследователска теза на дисертационния труд. Дисертантът умело борави с методите за събиране и анализ на емпирични данни с цел аналитично представяне на цялостната социална картина на изследвания проблем. Авторът е предложил четири публикации по темата, на български и

английски езици, които затвърждават впечатленията ми за него като за изследовател с устойчив интерес към проблема за лидерството, но също така отговарят и надхвърлят минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“. Авторефератът е изпълнен също така старателно и убедително предава в подходящ обем съдържанието и идеите на изследователското усилие на докторанта. Дисертантът е доказал и участия в различни авторитетни научни форуми, национални и международни, като показател за активното му отношение към проблематиката и успешна апробация на изследователски резултати. Всички изисквания от формално-законов и съдържателен характер за оценяване на дисертационния труд са изпълнени.

2. Актуалност на темата и проблематиката. Едно от най-убедителните академични качества на дисертационния труд се крие в актуалността на неговия подход. Лидерството като социален феномен е тема на многобройни изследвания, публикации и конференции, както и предмет, предлаган в различни бизнес училища и университети, а също така и в различни курсове за управление и мениджмънт. Това демонстрира засилващия се интерес на социологическото знание към феномена на лидерството. Нека си припомним пуританския стремеж към лидерство и признание, описан от Вебер в знаменитата му книга. В дисертационния труд също така успешно се проследява, анализира и аргументира значимостта на организационната и мениджърската култура като социална рамка, в която протича и се развива съвременният бизнес и социалните взаимодействия на хората в него. В него автора компетентно и умело проследява динамичната връзка между лидерство, управление и формиране на лидерски умения, между организационна култура и управление, между организационна култура и лидерство. Подкрепям в това отношение вярното наблюдение на

дисертанта, че „съвременният мениджмънт създава ново разбиране за управлението на интернационалните икономически процеси чрез социално-политическо взаимодействие и съответно – влияние“ (с.6). Ето защо и лидерските умения в управлението на организационната култура в контекста на социална промяна се сблъскват с наслоени навици, начини на мислене, стереотипи и на различни форми на масово поведение, което затруднява тяхната реализация. Специфичният изследователски поглед на автора на дисертационния труд е научен отговор на тази тенденция и е насочен към изследване на лидерските умения и тяхната връзка с различни ситуационни особености, свързани с конкретна социална среда, в която е необходимо взимане на решения за достигане на групова цел. Изложението е релевантно на квалификацията на автора, подчертан е социологическият подход на изследваните проблеми, те се анализират чрез ред понятия като институционализация, институция, социализация, култура, общност, организация, социален авторитет и т.н., което дава възможност да се достигне до аргументирани изводи в една актуална социологическа перспектива на изследвания проблем. Научна новост и оригиналност на изследването придава и акцента върху съвременния мениджмънт като социална проява за ново разбиране за управлението чрез социално-политическо взаимодействие и съответно – чрез влияние. Авторът умело описва и анализира съдържателните характеристики на изследваните социални феномени като заедно с това посочва техните специфики в различни аспекти на социалната структура и влиянието им върху жизнените индивидуални и групови траектории на социално поведение (с.6).

3. Научни резултати и приноси. Изложението на дисертационния труд представя едно задълбочено изследване на проблемите на лидерството като социален феномен като освен, че включва изясняване на теоретичните аспекти, така и демонстрира сериозните практически изследователски

умения на своя автор. Текстът успешно доказва значимостта на организационната и мениджърската култура като една социална рамка, в която протича и се развива съвременният бизнес и хората, които са ангажирани с неговото осъществяване. Докторант Койчева последователно разглежда различните сфери на социален живот, на социални системи и подсистеми (институции), които са организирани така, че да посрещнат основните човешки потребности. „Главната роля на институциите в едно общество е да намалят неопределеността, като поставят основата на стабилна структура за човешките взаимодействия“ (с. 11-12). Докторантът демонстрира висока библиографско-теоретична осведоменост и умел подбор на значителен брой основни източници. Първа глава съдържа типологии, класификации, както и точни наблюдения и концептуализации от страна на дисертанта. Втора глава анализира особеностите на организацията и нейните базисни значения за обществото, като се обясняват ролята на организационните култура, поведение и ценности, очертаващи различните социални функции на действащите субекти. Изложението се отличава отново с логическа последователност и задълбоченост на анализа, както и с отлично познаване на основните понятия, върху които той се гради. Това с особена сила важи за частта, в която се анализира мениджърската култура като специфична форма на лидерство в организациите където се формират стила на управление, създават се правилата и начините за действие на съвременните мениджъри. „Мениджърската култура е специфичен феномен, чрез който се формира отличителна организационна политика, която разграничава едни организации от други и при целенасочено развитие може да постигне по-голяма ефективност“ (с. 77). В трета глава изследователския интерес се насочва към лидерството като съвременно социално явление и неговите измерения. Обстойно и критично са изложени теориите за лидерството, включително най-актуалните, прави се и успешен опит за анализ социалните

качествата на лидера. Последователно се проследява изследователската линия: от организационна култура и мениджърски подходи и стил на работа към лидерството като важна предпоставка за утвърждаване на организацията и постигане на нейните цели. Интересен за мен и приносен за изследването е параграфът в главата, посветен на формиране на лидерски умения, в който авторът разглежда, но и развива съществуващите изследвания на лидерството, включително и онези, които са свързани със социалната идентичност и ценности. Докторантът достига до убедително заключение за развитието на лидерски умения чрез интегрирането им с лидерска идентичност (с.144). Четвърта глава представя емпиричната част на изследването, но също и точната методологическа ориентация на автора към неговата научна задача. В нея глобалният бизнес се разглежда като една от основните социални причини за интензификация на икономическите взаимодействия и нарастващата социална нужда от лидери и високо организационно взаимодействие. Разбира се, глобалната ситуация се проявява в национален и регионален план, носейки своите специфики и особености. В това отношение висока научна релевантност на изследването придава анализа на конкретната социална ситуация в Благоевград и региона. Използваният метод на изследване – допитване – чрез анкета и интервю дава възможност да се намери емпиричното съответствие между цялостната теоретична концептуална рамка на изследването и проявлението ѝ в практиката на организациите. Ясно се доказва неразривната връзка, която съществува между лидерството и управлението. От друга страна лидерството и управлението създават модели на допълващи се поведения, дейности, знания и умения като важен елемент на груповата и организационна динамика.

4. Заключение. Самостоятелното изследване на докторант **Йорданка Стоилова Койчева** е значимо, задълбочено, оригинално по замисъл и

прецизно изпълнено научно-изследователско усилие. Проучването и анализа на ролята на лидера в организацията, достигането до важни концептуализации от страна на дисертанта, отлично замисленото и проведено емпирично изследване допринася за изчерпателно изпълнение на поставените изследователски цели. Една от най-силните страни на дисертационния труд е релевантността на основните теми, концепции, теоретични източници и емпирични методи на социологическата перспектива – глобална и локална - за изследване на социалния феномен на лидерството. Търсенето и откриване на тенденции и нововъзникващи феномени в самите основи на обществото – култура, социални групи, организации, общи идентичности, рационализация и т.н., представят не само едно аргументирано социологическо изследване, но и един умел, компетентен и самостоятелен изследовател. Потвърждавам изложените приноси от страна на автора и смятам, че те вярно предават оригиналността и задълбочеността на неговия подход към избрания научен проблем. С оглед на безспорните научни качества и приноси на дисертационния труд **„Лидерските умения в контекста на мениджърската организационна култура“** и доказаните академични и изследователски качества на неговия автор, убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на **Йорданка Стоилова Койчева** ОНС „доктор” в професионално направление **3.1. Социология, антропология и науки за културата** по докторска програма Социология, катедра Социология, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Член на Научното жури:

Проф. д-р Николай Михайлов

17.03. 2022г.

REVIEW

by Prof. Nikolay Kirilov Mihailov, PhD, Sofia University "St. Kl. Ohridski ", FJMC, Department of Communication, Public Relations and Advertising, member of the scientific jury on the procedure for obtaining the educational and scientific degree PhD in a professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences, PhD Program in Sociology, SWU "Neofit Rilski" with PhD thesis "Leadership skills in the context of managerial organizational culture" by Yordanka Stoilova Koycheva, scientific supervisor Prof. Valentina Milenkova, DSc

1. General characteristics of the PhD thesis. The dissertation proposed for this review is structured in an introduction, an exposition in four chapters and a conclusion. The total volume of the study reaches 205 standard pages, and it includes 5 figures, 6 tables and 2 appendices. The bibliography includes 222 sources, of which 64 in Bulgarian and 158 in English, a significant array of literature used, testifying to the high bibliographic awareness of the author. The structure of the dissertation shows the impression of a thoughtful approach to the issue and focusing on the main research topic - the relationship between leadership skills and the correct and effective implementation of goals within the managerial organizational culture. The thesis of the development is formulated theoretically well-grounded, stating that "effective leadership skills are acquired and are interconnected with the nature and essence of the managerial organizational culture" (p. 6). A positive impression of the PhD student's competence is made by the precise definition of the goal, research tasks (seven in number), methodology, as well as the skilful formulation of the already mentioned research thesis of the dissertation. The PhD student skilfully handles the methods for collecting and analysing empirical data in order to analytically present the overall social picture of the researched problem. The author has proposed four publications on the topic, in Bulgarian and English, which reinforce my impressions of her as a researcher with a lasting interest in the problem of leadership, but also meet and exceed the minimum national requirements for obtaining the educational and scientific degree "PhD" in a professional direction 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences. The abstract is also diligently and convincingly conveys in an appropriate volume the content and ideas of the research effort of the doctoral student. Mrs. Koycheva has proven her participation in various authoritative scientific forums, national and international, as an indicator of her active attitude to the issue and successful testing of research results. All requirements of formal-legal and substantive nature for the evaluation of the dissertation are met.

2. Relevance of the topic and issues. One of the most convincing academic qualities of the dissertation lies in the relevance of its approach. Leadership as a social phenomenon has been the subject of numerous studies, publications and conferences, as well as a subject offered in various business schools and universities, as well as in various courses in management and administration. This demonstrates the growing interest of sociological knowledge in the phenomenon of leadership. Let us recall the Puritan pursuit of leadership and recognition described by Weber in his famous book. The dissertation also successfully traces, analyses and argues the importance of organizational and managerial culture as a social framework in which the modern business and social interactions of people in it. In her research, the author competently and skilfully traces the dynamic relationship between leadership, management and the formation of leadership skills, between organizational culture and management, between organizational culture and leadership. In this regard, I support the dissertation's correct observation that "modern management creates a new understanding of the management of international economic processes through socio-political interaction and, accordingly, influence" (p. 6). That is why the leadership skills in the management of organizational culture in the context of social change are faced with layered habits, ways of thinking, stereotypes and various forms of mass behaviour, which hinders their implementation. The specific research view of the author of the dissertation is a scientific response to this trend and is aimed at exploring leadership skills and their relationship to various situational features that are related to a particular social environment in which decision-making is needed to achieve a group goal. The exposition is relevant to the author's qualification, the sociological approach of the researched problems is emphasized, they are analysed through a number of concepts such as institutionalization, institution, socialization, culture, community, organization, social authority, etc., which allows to reach reasoned conclusions in a current sociological perspective of the researched problem. Scientific novelty and originality of the research gives the emphasis on modern management as a social manifestation of a new understanding of management through socio-political interaction and, accordingly - through influence. The author skilfully describes and analyses the content characteristics of the studied social phenomena and at the same time examines their specifics in various aspects of social structure and their impact on vital individual and group trajectories of social behaviour (p.6).

3. Scientific results and contributions. The exposition of the dissertation presents an in-depth study of the problems of leadership as a social phenomenon, including not only clarifying the theoretical aspects, but also demonstrates the serious practical research skills of its author. The text successfully proves the importance of organizational and managerial culture as a social

framework in which modern business and the people involved in its implementation take place and develop. PhD student Koycheva consistently examines the various spheres of social life, social systems and subsystems (institutions), which are organized so as to meet basic human needs. "The main role of institutions in a society is to reduce uncertainty by laying the foundation for a stable structure for human interaction" (pp. 11-12). The doctoral student demonstrates high bibliographic-theoretical awareness and skilful selection of a significant number of main sources. The first chapter of research contains typologies, classifications, as well as accurate observations and conceptualizations by the dissertation. The second chapter analyses the features of the organization and its basic meanings for society, explaining the role of organizational culture, behaviour and values, outlining the various social functions of the actors. The main text is distinguished by logical consistency and depth of analysis, as well as excellent knowledge of the basic concepts on which it is built. This is especially true for the part in which the managerial culture is analysed as a specific form of leadership in organizations where the management style is formed, the rules and ways of action of modern managers are created. "Managerial culture is a specific phenomenon through which a distinctive organizational policy is formed, which distinguishes one organization from another and can achieve greater efficiency in purposeful development" (p. 77). In the third chapter, the research interest is focused on leadership as a contemporary social phenomenon and its dimensions. Theories of leadership, including the most current ones, are presented in detail and critically, and a successful attempt is made to analyse the social qualities of the leader. The research line is consistently followed: from organizational culture and managerial approaches and work style to leadership as an important prerequisite for establishing the organization and achieving its goals. Interesting to me and contributing to the research is the paragraph in the chapter dedicated to the formation of leadership skills, in which the author examines but also develops existing research on leadership, including those related to social identity and values. Mrs Koycheva reaches a convincing conclusion about the development of leadership skills through their integration with a leadership identity (p.144). The fourth chapter presents the empirical part of the research, but also the exact methodological orientation of the author to her scientific task. In it, global business is seen as one of the main social reasons for the intensification of economic interactions and the growing social need for leaders and high organizational interaction. Of course, the global situation is manifested at the national and regional level, carrying its own specifics and peculiarities. In this regard, the high scientific relevance of the study gives the analysis of the specific social situation in Blagoevgrad and the region. The method of research used - consultation - through an inquiry and interview allows to find the empirical

correspondence between the overall theoretical conceptual framework of the study and its manifestation in the practice of organizations. The inextricable link between leadership and management is clearly demonstrated. On the other hand, leadership and management create models of complementary behaviours, activities, knowledge and skills as an important element of group and organizational dynamics.

4. Conclusion. The research of PhD student Yordanka Stoilova Koycheva, made by herself is a significant, in-depth, and original in design and precisely executed research effort. The research and analysis of the role of the leader in the organization, the achievement of important conceptualizations by the dissertation, the excellently conceived and conducted empirical research contribute to the comprehensive implementation of the research goals. One of the strongest aspects of the dissertation is the relevance of the main topics, concepts, theoretical sources and empirical methods of the sociological perspective - global and local - to study the social phenomenon of leadership. Search and discovery of trends and emerging phenomena in the very foundations of society - culture, social groups, organizations, common identities, rationalization, etc., present not only an argumentative sociological study, but also a skilled, competent and independent researcher. I confirm the contributions made by the author and I believe that they faithfully convey the originality and depth of her approach to the chosen scientific problem. In view of the indisputable scientific qualities and contributions of the dissertation "**Leadership skills in the context of managerial organizational culture**" and the proven academic and research qualities of its author, I strongly suggest to the esteemed Scientific Jury **to confer to Yordanka Stoilova Koycheva educational and scientific degree "PhD"** in professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences in the PhD Program in Sociology, Department of Sociology, SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

Member of the Scientific Jury:

Prof. Nikolai Mihailov, PhD 17.03. 2022